

**ПРАВИЛА ЗА ПОЛЗВАНЕ НА МЕРИТЕ, ПАСИЩАТА И ЛИВАДИТЕ
НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БОРОВАН**

Правилата за ползване на мерите, пасищата и ливадите на територията на община Борован са изготвени съгласно изискванията на чл. 37о, ал. 2, във връзка с чл. 37о, ал. 1, т. 2 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи и съдържат:

- перспективен експлоатационен план за паша;
- частите от мерите, пасищата и ливадите, предназначени за общо и за индивидуално ползване, и тяхното разграничаване;
- частите от мерите, пасищата и ливадите, предназначени предимно за косене;
- прокарите за селскостопански животни до местата за паша и водопоите;
- мерки за опазване, поддържане и подобряване на мерите, пасищата и ливадите, като почистване на храсти и друга нежелана растителност, противоерозионни мероприятия, наторяване, временни ограждения;
- ветеринарна профилактика;
- частите от мерите, пасищата и ливадите, предназначени за изкуствени пасища, за засяване с подходящи тревни смеси;
- построяване на навеси;
- въвеждане и редуване на парцелно ползване на пасищни комплекси;
- охрана;
- режим на ползване, забрани и ограничения.
- карта за ползването на мерите, пасищата и ливадите по физически блокове, определени в Системата за идентификация на земеделските парцели.

I. Перспективен експлоатационен план за паша

1. Перспективният експлоатационен план е разработен на основание и във връзка с Програмата за развитие на селските райони /ЛРСР/ и Схемите и мерките за Директни плащания в страната. Цели на перспективния експлоатационен план са:

1.1. Дългосрочно опазване на пасищата в община Борован и опазване на биологичното разнообразие, с цел преобръщане на негативните промени, причинени от несъобразена със възможностите на природата паша, от изоставяне на пасищата и използване на земите за други цели.

1.2. Установяване на контакти между управляващи, учени и земеделски стопани с цел постигане на максимална ефективност при използване на мерите, пасищата и ливадите и достигане на максималния възможен екологичен ефект при ефективно разходване на средствата, получени чрез финансовите стимули на Европейския съюз, предназначени за развитието на земеделието.

1.3. Създаване на модел за формиране на сдружения на земеделските производители, които ще допринесат за по-нататъшното развитие и икономически растеж на районите с пасища, мери и ливади.

1.4. При разпределяне на пасищата, мерите и ливадите, да се отдаде приоритет на земеделски стопанства покрили европейските изисквания, както и тези с одобрени и

изпълняващи в момента проекти по Програма за развитие на селските райони за стабилизиране на икономическото състояние на земеделските стопанства и утвърждаване като фактор за развитие на животновъдството.

1.5. В дългосрочен план да се разработят селскостопански практики, благоприятни за климата и околната среда.

II. Частите от мерите, пасищата и ливадите за общо и индивидуално ползване

1. Пасищата, мерите и ливадите за индивидуално ползване от общинския поземлен фонд се отдават под наем на собственици или ползватели на животновъдни обекти с пасищни селскостопански животни, регистрирани в Интегрираната информационна система на Българска агенция по безопасност на храните /БАБХ/, съобразно броя и вида на регистрираните животни, по цена, определена по пазарен механизъм. Пасища, мери и ливади от общинския поземлен фонд се предоставят под наем на лица, които нямат данъчни задължения, както и задължения към Държавен фонд „Земеделие“, държавния поземлен фонд, общинския поземлен фонд и за земите по чл. 37в, ал. 3, т. 2 (т.нар. „бели петна“), което е регламентирано в чл. 37и, ал. 1, изр. 2 от ЗСПЗЗ.

2. Общинският съвет определя с решение пасищата, мерите и ливадите за общо и индивидуално ползване. Списъка на имотите за индивидуално ползване с категории се обявява в общините и кметствата и се публикува на интернет страницата на общината в срок до 1 март.

3. Пасищата, мерите и ливадите се разпределят между правоимащите, които имат регистрирани животновъдни обекти в съответното землище, съобразно броя и вида на регистрираните пасищни селскостопански животни, в зависимост от притежаваните или ползвани на правно основание пасища, мери и ливади, но не повече от 15 дка за 1 животинска единица в имоти от първа до седма категория и/или до 30 дка за 1 животинска единица в имоти от осма до десета категория. На правоимащите лица, които отглеждат говеда с предназначение за производство на месо и животни от местни (автохтонни) породи, се разпределят до 20 дка за 1 животинска единица в имоти от първа до седма категория и до 40 дка за 1 животинска единица в имоти от осма до десета категория. На правоимащите лица, отглеждащи говеда за мляко или месо, овце и/или кози, одобрени за подпомагане по дейностите от подмерки "Плащания за преминаване към биологично земеделие" и "Плащания за поддържане на биологично земеделие", включени в направление биологично животновъдство, се разпределят имоти до 0,15 животинска единица на хектар, независимо от категорията на имотите.

4. Правоимащите лица подават заявление по образец до Кмета на общината в срок до 10 март, към което прилагат документи, определени с ППЗСПЗЗ.

5. Кметът на общината назначава комисия, която определя необходимата за всеки кандидат площ по реда на т. 3 и разпределя имотите за всяко землище. При разпределението предимство имат кандидати, които до датата на разпределението са ползвали съответните имоти по договори с изтекъл срок. Останалите неразпределени имоти се разпределят по възходящ ред, като се започва от лицата, които притежават най-малко животински единици. Комисията съставя протокол за окончателното разпределение на имотите при наличие на необходимите площи в срок до 1 май.

6. При недостиг на пасища, мери и ливади от общинския поземлен фонд в землището към разпределените по реда на т.5 имоти съответната комисия извършва допълнително разпределение в съседно землище, което може да се намира в съседна община или област, и съставя протокол за окончателното разпределение на имотите в срок до 1 юни. Този ред се прилага до изчерпване на имотите от общинския поземлен фонд или до достигане на нормата по т. 3. Разпределението се извършва последователно в съседното землище, община и област.

7. При недостиг на пасища, мери и ливади от общинския поземлен фонд след разпределението по т. 6 в съответното и съседни землища, по заявление от правоимащото лице в срок до 10 юни, комисията по т. 5 предоставя служебно на министъра на земеделието и храните или оправомощено от него лице протоколите и копие от заявлението за допълнително разпределение на имоти от държавния поземлен фонд.

8. Въз основа на протоколите на комисията по т.5 и т.6, Кметът на общината сключва договор за наем. Минималният срок на договорите е 5 стопански години. Договорите се регистрират в общинската служба по земеделие.

9. Останалите свободни пасища, мери и ливади от общинския поземлен фонд се отдават под наем чрез търг, в който се допускат до участие само собственици на пасищни селскостопански животни, регистрирани в Интегрираната информационна система на БАБХ. Договорите се сключват за една стопанска година.

10. Останалите след провеждане на търга по т.9 свободни пасища, мери и ливади се отдават чрез търг на собственици на пасищни селскостопански животни и на лица, които поемат задължение да ги поддържат в добро земеделско и екологично състояние, по ред, определен в правилника за прилагане на закона. Договорите се сключват за една стопанска година.

11. При сключване на договори за наем или аренда на пасища, мери и ливади от държавния и общинския поземлен фонд, които изцяло или частично не попадат в актуалния към датата на подписване на договора специализиран слой по чл. 5, ал. 2 от Наредба № 2 от 17 февруари 2015 г. за критериите за допустимост на земеделските площи за подпомагане по схеми и мерки за плащане на площ, не се дължи заплащане на наемна цена, съответно арендно плащане за две стопанска година от сключването на договора.

12. Пасищата, мерите и ливадите от общинския поземлен фонд, за които са сключени наемни договори, не могат да се преотдават за ползване на трети лица.

13. По смисъла на ЗСПЗЗ „общо ползване” е традиционна практика на жителите от населеното място с дребни земеделски стопанства за пасищно животновъдство върху обществените мери и пасища, включително чрез образуване на едно или повече колективни стада.

14. Пашата на селскостопански животни да се извършва в светлата част на денонощието.

15. Извършване на проверки за спазване на условията по сключените договори за наем или аренда на пасища, мери и ливади от общинския поземлен фонд:

15.1. Кметът на общината или оправомощени длъжностни лица, извършват проверки за спазване на условията по сключените договори за наем или аренда на пасища, мери и ливади от общинския поземлен фонд

15.2. Спазването на условията по т. 1 се установява въз основа на изготвена и предоставена от БАБХ официална справка за всички регистрирани към 1 февруари на текущата година в Интегрираната информационна система на БАБХ:

А. животновъдни обекти;

Б. собственици или ползватели на регистрирани животновъдни обекти;

В. пасищни селскостопански животни в животновъдните обекти.

15.3. Когато при извършването на проверките се установи, че:

А. В животновъдния обект броя на регистрираните пасищни селскостопански животни е с над 30 на сто по-малък от броя им към датата на сключването на договорите за наем или аренда, договорите се изменят, като площта се определя в съответствие с процентното намаление на броя на животните;

Б. В животновъдния обект няма регистрирани пасищни селскостопански животни, договорите за наем или аренда се прекратяват от кмета на общината;

В. е настъпила промяна на условията по т. А и т. Б, договорите за наем или аренда се прекратяват от кмета на общината;

Г. е заличена регистрацията на животновъдния обект, договорите за наем или аренда се прекратяват от кмета на общината.

15.4. Договорите за наем или аренда не се смятат за правно основание съгласно чл. 41, ал. 1 от Закона за подпомагане на земеделските производители, когато при извършване на проверките се установи, че са налице основания за прекратяването им.

16. Общината прекратява договорите за наем и аренда за имоти по чл. 19 от ЗСПЗЗ, сключени по реда на чл. 37и, ал. 12 от ЗСПЗЗ и предоставени от общинския съвет по реда на §27 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на ЗСПЗЗ (ДВ, бр.62 от 2010 год.), след издаване на решението на общинската служба по земеделие и изтичане на стопанската година, в която е издадено решението.

III. Частите от мерите, пасищата и ливадите, предназначени предимно за косене

1. При ползване частите от мерите, пасищата и ливадите, предназначени за косене да се спазват следните изисквания:

1.1. не се използват минерални торове и продукти за растителна защита, с изключение на определените в приложение I и II на Регламент на Комисията (ЕО) № 889/2008;

1.2. не се изграждат нови отводнителни системи;

1.3. не се разорават затревените площи.

2. Лица, които поддържат затревените площи чрез косене, спазват изискванията по т.1 и извършват:

2.1. първата коситба в равнинните райони от 15 юни до 15 юли, а в планинските райони в периода 30 юни до 15 август;

2.2. косенето се извършва ръчно или с косачки за бавно косене, като косят от центъра към периферията, а когато това не е възможно - от единия край към другия, като използват ниска скорост.

3. В случаите по т. 2 лицата могат да извършват свободна паша на животни след последната коситба, с изключение на горските ливади, като спазват гъстота на животните до 1,5 ЖЕ/ха.
4. Лицата, които поддържат затревените площи чрез паша, спазват изискванията по т.1 и поддържат гъстота на животинските единици от 0,3 до 1,5 ЖЕ/ха.

IV. Прокарите за селскостопански животни до местата за паша и водопоите

За прокарите за отвеждането на селскостопански животни до местата за паша и водопои да се ползват съществуващите полски пътища или имотите с начин на трайно ползване „прокар“.

V. Мерки за опазване, поддържане и подобряване на мерите, пасищата и ливадите като почистване от храсти и друга нежелана растителност, противоерозионни мероприятия, наторяване, временни ограждения

1. Условия за опазване и поддържане на пасищата:

1.1. За почвения слой не се допуска:

- нарушаване целостта на почвения слой – разкопаване, вземане на чимове, камъни, почва, разораване;
- преминаването и движението с моторни превозни средства в самото пасище;
- едновременното струпуване на големи стада с животни на едно и също място за едновременно пашуване и за водопой;

1.2. За биологично разнообразие – опазване и поддържане на местообитанията при паша, не се допуска:

- пашуване на по- голям брой регистрирани животни от посочения в анкетната карта на земеделския производител/регистрация в ОДБХ за общината;
- паленето на огън извън определените, обезопасени и обозначени за това места;
- унищожаването на видовете от флората чрез изкореняване, изкопаване, сеч, промени в ландшафта;
- оставянето на пашуващите животни без надзор;
- внасянето на минерални торове за подобряване на тревата;
- не се позволява разпръскването на битови отпадъци из пасището;
- собственикът на животните е длъжен да осигури и гарантира изнасянето на битовите отпадъци извън пасището;
- опожаряване на дървесна, храстова и тревна растителност по пасищата с цел предизвикване нов подраст;
- поддържане в добро състояние наличните инфраструктурни обекти за водопой – чешми, корита и др.

2. При ползването на мерите, пасищата и ливадите е необходимо да се спазват Условията за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние и Националните стандарти, одобрени и определени със Заповед № РД-09-122/23.02.2015 г. на Министъра на земеделието и храните:

Национален стандарт 1.

Забранява се използването на минерални и органични азотсъдържащи торове в буферните ивици:

- с ширина минимум 5 метра на равнинни площи, по протежение на повърхностни водни обекти (реки, потоци, канали, езера, язовири, море), с изключение на оризовите клетки;

- с ширина минимум 10 метра на равнинни площи при торене с течна фракция на оборския тор;

- с ширина минимум 10 метра при торене на площи с наклон;

- с ширина минимум 50 метра при торене на площи с остър наклон.

Национален стандарт 2.

При използване на вода за напояване, земеделският стопанин трябва да притежава съответния документ за право на ползване (разрешително, договор и др.).

Национален стандарт 3.

Забранява се пряко и непряко отвеждане на вещества от Списък I и Списък II в подземните води (Приложение към НС 3.).

Национален стандарт 4.

В земеделското стопанство с уникален идентификационен номер и обработваеми площи над 5 ха е задължително в общата сеитбооборотна площ да се включат минимум 30% култури със слята повърхност, с изключение на площи за производство на тютюн.

Национален стандарт 5.

За ограничаване на ерозията на площи с наклон се прилага:

- за обработваеми земи - обработката на почвата се извършва перпендикулярно на склона или по хоризонталите;

- за трайни насаждения - укрепване на междуредията чрез затревяване частично/пълно, или засяване/засаждане с други култури, и/или обработката на почвата се извършва перпендикулярно на склона или по хоризонталите.

Национален стандарт 6.

Забранява се изгарянето на стърнищата.

Национален стандарт 7.

Задължително е да се запазват и поддържат съществуващите:

- полски граници (синори) в блока на земеделското стопанство и/или земеделския парцел;

- съществуващите трайни тераси в блока на земеделското стопанство и/или земеделския парцел;

- постоянни пасища, мери и ливади от навлизането на нежелана растителност - орлова папрат (*Pteridium aquilinum*), чемерика (*Veratrum spp.*), айлант (*Ailanthus altissima*) и аморфа (*Amorpha fruticosa*);

- живи плетове и дървета, които не се отрязват по време на размножителния период и периода на отглеждане при птиците (от 1 март до 31 юли).

2.1. Националните стандарти за добро земеделско и екологично състояние (ДЗЕС) на земята са задължителни за изпълнение от всички земеделски стопани, собственици и/или ползватели на земеделски земи, които са бенефициенти по:

- директните плащания;
- чл. 46 и чл. 47 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007;
- следните мерки от Програмата за развитие на селските райони (2014-2020): Агроекология и климат; Биологично земеделие; Плащания по „НАТУРА 2000“ и Рамкова директива за водите; Плащания за райони с природни или други специфични ограничения.

2.2. Националните стандарти за добро земеделско и екологично състояние на земята не отменят задълженията на собствениците или ползвателите на земеделски земи по Закона за опазване на земеделските земи, Закона за собствеността и ползването на земеделските земи и други нормативни актове.

VI. Ветеринарна профилактика

1. Мерките за ветеринарна профилактика и борба срещу болестите по животните са посочени в Националната програма за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болестите по животните, включително зоонозите за периода 2022 - 2024 г.

2. При поява на заразна болест изпълнителният директор на БАБХ издава заповед, с която определя мерките за ограничаване и ликвидиране на болестта.

3. Към областните управители и кметовете на общини се създават постоянно действащи епизоотични комисии за прилагане на мерките по здравеопазване на животните.

4. В зависимост от епизоотичната обстановка се провеждат задължителни /текущи и заключителни/ дезинфекции, дезинсекции и дератизации предвидени в съответната наредба, мероприятия за обезвреждане на околната среда, химизация на биотопи, почистване и райониране на пасищата, хигиенизиране на водопой или налагане на забрана върху използването им при необходимост.

VII. Частите от мерите, пасищата и ливадите, предназначени за изкуствени пасища, за засяване с подходящи тревни смеси

Като слабопродуктивни пасища се класифицират постоянни пасища върху почви от 8-а или 9-а категория, които обикновено не са обект на агротехнически мерки (торене, култивация, презасяване или дренаж) и обикновено могат да се ползват за екстензивна паша и не се косят или се косят по екстензивен начин чрез паша. Екстензивна е пашата до една животинска единица на хектар. Частите от мерите, пасищата и ливадите, предназначени за изкуствени пасища се засяват с подходящи тревни смеси.

VIII. Построяване на навеси

Построяването на навеси в мери, пасища и ливади се извършва съгласно изискванията на Наредба № 19 от 25.10.2012 г. за строителство в земеделските земи без промяна на предназначението им, Закона за устройство на територията и Закона за опазване на земеделските земи.

IX. Въвеждане и редуване на парцелно ползване на пасищни комплекси

Въвеждане и редуване на парцелно ползване на пасищата е условие за поддържане на мерите, пасищата и ливадите в добро земеделско и екологично състояние. Неравномерното изпасване и утъпкване на тревите води до ликвидиране на тревната покривка, която е предпоставка за развитие на ерозионни процеси на почвата и намаляване на нейното плодородие. Използването на пасищата е системно и безсистемно (свободно). При системната паша се прилага парцелния принцип на паша, при който отделните парцели се изпасват последователно през 5 - 6 дни. Връщането към изпасаните парцели става след 3 до 6 месеца, през което време тревостоя се възстановява и се извършва биологическо самоочистване. Рационалното и щадящо използване на ливадите и пасищата е процес, който се контролира и регулира; дадена площ да се изпасва за не повече от 4 - 6 дни от говеда и 6 - 8 дни от овце; да се осигурява необходимото време за покой и израстване на тревите. Броят на животните на единица площ да е съобразен с продуктивните възможности на пасищата и с вида на животните. През пролетта пашата да започва, когато пасищата са добре просъхнали, а през есента да се прекратява около месец преди настъпване на трайните застудявания, за да израснат тревите и се подготвят за успешно презимуване.

X. Охрана

Ползвателите на мери, пасища и ливади от общинския поземлен фонд организират охраната на ползваните от тях имоти, включени в договора за наем и за които са поели задължението, да ги поддържат в добро земеделско и екологично състояние.

XI. Режим на ползване, забрани и ограничения

1. Задължения на Община Борован:

1.1. Да осигури безпрепятствено ползване на общинските мери и пасища за извеждане на паша на притежаваните от земеделските стопани животни.

1.2. Да предоставя информация и методически указания на ползвателите, относно необходимите мероприятия по поддържане и опазване на мерите и пасищата.

2. Задължения на ползвателите:

2.1. Да почистват постоянните пасища от нежелана храстовидна растителност и да провеждат борба с плевели и устойчиви растителни видове.

2.2. Да не променят предназначението на пасищата и мерите, да не ги разорават и да не ги използват за не земеделски нужди.

2.3. Да не допускат замърсяването им с битови, строителни, производствени, опасни и други отпадъци.

2.4. Да не се палят сухи треви и храсти в пасищата, мерите.

2.5. Да окосяват порасналата, неизпасана трева.

2.6. При необходимост да извършват пръскане със съответните разрешени препарати за обезпаразитяване и наторяване. Да не ги наторява с изкуствени торове и с утайки от пречистени отпадни води.

2.7. Да районира пашата, така че да се избягва преизпасването на тревостоя.

2.8. Да не се извършва паша нощем и без пастир.

2.9. Да не се извършва паша в горите граничещи с пасищата.

2.10. Да не се допуска лагеруване на домашни животни в пасищата.

2.11. Да не извършват сеч на намиращите се върху отдадените под наем пасища и мери отделно стоящи или групи дървета, без разрешение от оторизираните с това органи.

2.12. Да ги опазват от ерозиране, заблацияване, засоляване.

2.13. Да не изграждат постройки с траен статут в пасищата и мерите.

2.14. Да не ги преотстъпват за ползване на трети лица.

2.15. Лично да съпровождат стадото по пътя до пасището и се грижат за него в пасището, или да ангажират и изрично посочат друго лице, което за извършва това от тяхно име и за тяхна сметка.

2.16. При агротехнически мероприятия, като подсяване, торене, борба с плевелната растителност, отводняване и напояване, както и построяването на навеси се съгласуват с общинска администрация, а мероприятията почистване от камъни и почистване от храсти с кмета или кметския наместник на населеното място.

3. За неуредени в настоящите правила въпроси се прилагат реда и правилата на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи и действащото законодателство на Република България.

ХII. Карта за ползването на мерите и пасищата по физически блокове, определени в Системата за идентификация на земеделските парцели

При необходимост физическите блокове, определени в Системата за идентификация на земеделските парцели, могат да се проверят в Общинска служба „Земеделие” град Бяла Слатина.